

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Appellationibus, & co[n]sultatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

Bartol. ad Septimum lib. Cod.

allegationib. partis, et habendum esse consilium super hoc punito perinde est ac si pars consentiret vel eorum pars debet consentire, vel iudex super hoc pronuntiare, et videtur, qui dicit, quod non pro practico.

ADDITIO.

ALEX. Super delictis. Vide bar. in auth. si quis in aliquo. de eden. Et quando et quibus casibus possit referre causam ad superiorum secundum naturam huius tituli. Vide notat. per Petrum et Baldum in l. ex legato. de legatis. et quod notat gloss. et ibi Baldum in iudicibus. de iudicibus.

LEX III.

Relatio iudicis debet continere breuiter totam sententiam actorum. Quando? Adde ibi, ratio, id est rationabilis metus, quia in iure dubitatur. Ibi autem necessitas, quia sibi erat commissa causae cognitio, sine sententia, gl. tua intelligit et istam l. quod debet mitti copia actorum, et etiam orationalia. Tu intellige quod relatio debet continere breuiter totam sententiam actorum, postea mittantur acta, facit ad hoc l. vlti. de prece. imp. off.

ADDITIO.

ALEX. C. Si quando. Vide que not. Bartol. in l. acta. ff. de re iudic.

De appella. & consulta. Rubr. L X I I.

LEX I.

Res. Breuiter dicit. Quando perueritur ordo? vnius cause ad aliam, sententia tenet, licet possit per appellationem reuocari. b. d. Op. q. 1. vno videtur quod sententia sit ipso iure nulla, vt l. prolata. de senten. Solu. hic peruenitur ordo vnius cause ad aliam, ibi vnius cause ad septem, quod dicitur ibi, et huius casum ponit glo. quas tuos modis. Tene tertiam lec.

ADDITIO.

ALEX. C. Peruenitur ordo. Quando? ordo peruenitur, an turbetur iudicium, vide quod no. s. communi diuisi. et quod no. bar. in l. ed. ta. de eden. in q. an si non apponatur de cumulatio ne prohibita. et licet hac lege dicatur quod peruersio ordinis possessorij ad peruersum, non reddit processum nullum, sed minus istum, istud est verum, nisi talis ordo sit transfusus in forma mensuram hominis, nam tunc vitatur processum. c. cum dilecti. ad si. uncta glo. in verbo, iuris ordi. Et hic vult do. Ant. et sequitur doc. ibi post eum. et tenet hic bal. per istam l. Et hoc no. alleg. bartol. in l. si. si cer. pe.

LEX II.

Quum. Sententia lata secundum consilium principis. potest appellari. h. d. Hoc qualiter itel ligatur, gl. examinat hic. Ego examino plenius in l. j. questum. ff. de appell. Breuiter dicas, aut pars non consentit relationi et potest appellari, vt s. co. tit. l. j. Aut consentit relationi, et tunc aut vult appellare, quasi male imperator consuluerit, et non potest, vt l. j. quis et a quo. Aut quia dicit se habere aliquid de nono, quod intendit probare, et potest, vt l. eos. s. co. et l. per hanc. i. tit. j.

LEX III.

Appellatione. Appellatione interposita, iudicis officium coquiescit. h. d. Op. l. imperator. s. si. ff. co. Sol. Quod hic dicitur, fallit in casibus qui ponuntur in gl. quam vide, quia clara est.

ADDITIO.

ALEX. C. Appellatione. Vide quod hic dicit bald. per istum textum quod nil potest nonari, donec declaretur, an appellatio sit admittenda, sicut appellatio pendente. Adde legem consuetudines. et ibi doctores. ff. co.

LEX IIII.

Cum quis nominatur ad officium publicum auctoritate, et utilitate, nominatio valet, et potest appellari.

Ad scribatum. Oppositum quando appell. sit? In q. quis nominatur ad officia publica auctoritate, et utilitate, et tunc si nominatio est facta secundum ordinem debet appellari, vt hic, alias nominatio esset ipso iure nulla, vt j. co. l. nominatio.

nes. et ff. co. l. si constat. Sed si nominatur ad officium publicum auctoritate tantum, sed utilitate priuatum, vt curia, et tunc debet se prius excusare, et a sententia reprobatiora excusationis debet appellare, vt l. contraria.

LEX V.

Casus emergens in persona nunci, excusat dominum mittentem. Terminus datus a iudice super eo quod spectat ad iurisdictionem alterius non valet.

Minor si non est prosecutus appellationem, coram quo debet petere restitutionem in integrum.

Reses. Breuiter dicit. Si appellatio non fuit producta in termino, absque culpa appellantis appellati succurritur. h. d. hoc no. l. C. de re iudic. si ista habetis in primo notare secundum gl. et quod si casus emergens in persona nunci, excusat dominum mittentem. Simile habetis in l. cum matribus. s. qui petat tut. et tenet. Sed contra hoc oppo. vel si procuratorem. s. si tutoris. Similiter. Sol. ibi in persona nunci non contingit casus, imo ex culpa hoc accidit, videtur enim dominus ipse negligere quando negligit nuncius eius, hic vero fuit casus fortuitus. Et aduerte ad vnum verbum quod ad hoc quod iste casus non noceat, oportet quod probetur quod isti nuncio successit taliter quod comparauisset in termino, nisi fuisset propter casum, alias casus non excusaret eum. Habetis not. ff. de re iud. l. penul. Quero secundum de quo tempore loquitur hic in ista lege. Quidam dicunt quod loquitur de tempore xxx. dierum quod datur ad petendum apostolos, vt j. co. l. iudicibus. Alii dicunt quod hic loquitur de tempore quo datur parti ad comparandum coram iudice appellationis, et ista est vera. Debes enim scire quod iudex a quo appellatur, debet statuere terminum appellati intra quem compareat coram iudice appellationis, vt l. contraria, vel intra quem arripit.

Extra eorum personas, et c. seq. et c. oblati. Intra autem potest statuere ad prosequendam appellationem, vt pbatur in d. c. p. n. et c. seq. quod probatur per rationem quam statim dicam. Hinc ergo quod quoniam proponitur aliqua exceptio coram iudice seculari, que debet remitti ad episcopum, iudex coram quo opponitur, statuit terminum parti, ad comparandum coram episcopo, et ad habendum probas tam illa exceptio in intra x. dies, valet ne talis constitutio terminum? Tertio inquam d. statuit terminum ad comparandum coram eo valet, vt hic, et dicitur in iudicibus. Inquam statuit terminum ad habendum probas illam exceptio nem non vs. q. statuit id quod per tinet ad alterius iurisdictionem. Et sic dicitur dispositio de que dicitur pro tempore quo res non erat in bonis dispositionibus non vs. l. si. c. h. us feruus mens. de manu. testam. ita terminus datur per eo quod spectat ad iurisdictionem alterius non vs. Cum igitur probatio debeat fieri coram episcopo ad eum spectat dare terminum ad probandum, et limitare tempus intra quod fiat probatio. sicut est in c. cum s. de termino ad prosequendam appellationem, quod tenet in m. et c. Alt. Jac. de are. inducit istam legem, ad questionem. Non est lesus in eo in quo est prosecutus appellationem, coram quo debet petere in integrum restitutionem, coram iudice ad quem.

prosecutus, ista lesio contingit coram iudice ad quem, coram quo probatio fieri, ideo ipse restituat. Latus est in hac lege. Sed si minor non appellat, et vult restituat ad appellandum, tunc ista lesio contingit coram iudice a quo, et coram eo deberet appellari, sed coram ipso restitutionem in integ. petet. Ego puto quod etiam coram superiori possit peti restitutio hoc casu, vt s. si sepis in integ. restitu. postu. l. j. vbi ille tex. videtur hoc directo probare. Teneatis menti.

ADDITIONES.

ALEX. C. Hunc. Adde casum in c. significate. de pig. ita alleg. Bar. in l. cum filius. s. in hac. ff. de verb. obi. et in l. j. si procurator, et j. tutor. ff. de manum. CLAVD. DE SEISS. C. Hunc excusaret. Adde bar. Hugo Alex. in l. j. q. d. diximus. ff. si quis cautio. et Inno. in c. r. dicitur app. et ibi de re. in ij. q. prin. et late Alex. in l. de pupillo. s. si ipse pretor. ff. de no. ope. iunuit.

ALEX. C. Terminum. Istud est verum quod potest statuere terminum iudex appellationis deest. Si autem auferat non potest petere restitutionem, nulliter agit. Dicitur est singulare Inno. in c. si. in ista seruat curia. Spec. in tit. de app. in ij. parte. in forma petitionis, reuertendo. ver. sanctissimo. et contrarium, non tenentur. Inno. et tenet Dominicus de app. in vj. c. j. Sed quod si iudex excusat, ad quem, et iudex ad quem statuit alium intra que faceret, debet qualiter se presentare coram iudice ad quem, quod si intra finem terminum non fiat fides de presentantide, an videatur appellatio deest, hoc tangit, et dixit quod non poterit in tali casu iudex a quo terminum potest terminum sententiam executioni mandare, non obstat penultima.

dentia appellatiouis, aded quod illa executio non reuocatur per
 lit. n. l. uo. appel. pen. Dicitur fuit fere de sen. c. ff. xvij. refert. d.
 lit. in cer. infirmatione. Puto tamen quod si ipse iudex a quo
 appellatur potest fidem facere de iudicio appellatiouis, z po-
 terit impedire executionem. per no. per Bal. in l. i. quis iustitias.
 de here. infir. Et circa id quod hic dicitur de iudice statuerit
 terminum appellati uel compareat coram iudice ad quem, z etiam
 de iud. de iudice seculari. z bar. in l. i. ff. de reg. iur. adde Ang.
 in l. i. ff. de iud. ff. de iud. z per hoc nor. habes cautelam,
 si appellatur a snia rna. quod ita de facili poteris facere quod ap-
 pellatio remaneat deserta. Alia est quod apostolos petitos non
 cradas incontinenti. licet respondeas te traditurum die penultim
 ma terminu iudicij, hoca pnta. ff. tunc si appellans dicta hoca
 non comparet pro apostolis accipiendis quod appellatio est des-
 cta. vt cle. quamus. de appel. z bal. in l. iudicij. c. eo. Item quod
 presagat appellanti terminum, intra quem habet se presentare
 iudici ad quem apostolos delatores, vt referuntur obtrunuit,
 quod si non fecerit, appellatio est deserta. ter. est hic not. in c. i.
 ff. si tamen iudex a quo statuerit appellanti simpliciter terminu,
 puta mensum integrum ad inchoandum, tamen non sufficit intra
 terminu arripere iter. sed oportet quod se presentet iudici ad que
 appellatur. cum sit romana. z ibi not. extra co. per do. An. in c.
 ex infirmatione. extra co. quod fit officio iudic. ad quem appellat.
 vide in spec. de sen. ff. nunc tractemus. vt. si iudice auctoritate. cum
 ver. seq. z in d. ap. ff. de offi. ver. j. z veric. debes sententiam. et
 adde bar. h. p. z bal. in l. appellat. c. eo. z in l. i. ff. de re iud. Et ad p.
 dicta vide plene d. Abb. in c. personas. extra co. C. Adde vt ple-
 ne per ipsum Alex. in d. c. personas. z d. d. conf. ij.

P. P. A. V. P. C. Terminus parati. Vide omnino circa hoc Feli. in
 c. cum sit romana. extra de appel.
ALEX. C. In quantum. Item tenet bar. in l. i. ff. de re iud. et ibi
 vide Fno. z Ang. z Bau. de La. in l. i. tit. i. fol. mat.
 LEX VI.

Si appellans ab interlocutoria, in illa succubuerit, tunc cor-
 gnetio cause principalis remittitur ad iudicem a quo.
 Iudex a quo si successit in locum iudicis ad quem fuit appellatum,
 ipse non debet cognoscere. sed eam cognoscendam delegare.
 Si appellatio est deserta, debet pronunciare appellatiouem fuisse
 desertam, z sic absoluerit ab obseruatione iudicij.
 Si prima sententia confirmatur expressis, agitur effectiua confir-
 matione. z n. u. u.

Os qui. Hec lex habet quinque vel sex partes, et
 per particulas lega. Prima pars dicitur
 iudex dicit. Iudex ad quem appellatur, debet de causa cognos-
 cere, z iudicare, no autem cum ad primum iudicem remittitur. h. d.
 Not. quod dicit in sumario. Item fno. modum sententiam
 in causa appellatiouis. C. Op. s. de iud. anth. ad hec. Solu. ubi
 iudex delegatus remittit ad delegantem. non autem iudex ad quem
 remittit ad iudicem a quo. Item op. z videtur quod ipse iudex qui
 iudicauit, debet de causa appellatiouis cognoscere, vt l. pref. c. i.
 ff. de iud. Sol. ubi loquitur in causa reuocatiouis in iud. hic in
 causa appellatiouis. Ratio, quia in causa appellatiouis pars con-
 queritur de iniquitate sententie, vt l. in prin. ff. eo. in causa reuocati-
 ouis in iud. integre sua facilitate conqueritur. C. Op. de l. i. prefes.
 s. quomodo z quando iudex. Sol. ubi loquitur de nullitate, hic ve-
 ro de iniquitate sententie per appellatiouem. Et sic vid. tis quod
 habet tres casus, quia quandoque quis de iniquitate sententie
 conqueritur per appellatiouem, z tunc primus iudex non cognos-
 cet, vt hic. Quandoque conqueritur de nullitate sententie, tunc
 dicitur l. i. prefes. z l. i. ff. vt proponis. s. quomodo z quando iudex.
 Quandoque conqueritur de sui facilitate, z tunc ipse iudex iudex
 cognoscit, vt l. prefes. c. de iud. ff. de iud. C. Quero, hic loquitur quando
 appellatur a diffinitiuo, z quod si ab interlocutoria appellatur,
 verum possit fieri per papam ad iudicem a quo. Si. que est hic, dicitur
 quod possit fieri per papam vel principem, tum quia hoc fa-
 citur de certa sententia, tum quia hec lex non loquitur nisi de appella-
 tiouis diffinitiuo, z vt de glo. Alij dicunt quod etiam si papa vel
 imperator faceret, non valeret, nisi diceret non obstante tali lege,
 extra de here. c. dicitur filius el. ij. quod placet satis per
 te ad d. vobis s. i. contra ius vel iust. publi. l. i. Et secundum
 hoc concluditur manifeste, quod de iure nostro etiam in illis cas-
 uibus in quibus potest appellari ab interlocutoria, iudex iudex
 non capite non potest illam causam remittere ad iudicem prin-
 cipalem. Quod intellige, non valeret, nisi diceret non obstante tali lege,
 appellatiouis non pot remitti ad iudicem a quo. Sed si pars ap-
 pellans ab interlocutoria succubuit in illa, tunc cognitio cause prin-
 cipalis remittit ad illu iudicem a quo fuit appellatus, vt extra co. c. vt
 debitis z co. tit. c. cum appellatio. z non foliam. l. i. vj. Et collis
 quod si bene aduertatur de iure nro est infra vlt. ff. de iud. c. de iud.

C f. Sedo qro ad si iudex a quo fuit appellatus, successit in locu
 iudicis ad quem fuit appellatum? Et sic ipse non debet cognos-
 cere, s. ea cognoscenda delegare, vt l. p. i. ff. de iur. om. iud. s. de
 om. ass. l. i. Ita dicit gl. z bene. C. Quero, z in glo. magis es
 7 f. vtrum iudex ad quem appellatur, tempore quo fertur iudicium, et es-
 ber addere in snia. z ideo condemnio vel absolutio. Quidam dicunt
 quod sic, z arg. qui ex libris. s. testament. de bono. pos. secun-
 dum tabu. ff. de pact. l. tale pactum. s. qui prouocant. Alij dicunt
 quod non debet addi. Ita tenet gl. h. c. l. chirographis. s. j. de ad
 m. i. iud. Alij dicunt quod aut iudex pronuntiauit confirmando
 suam primam, z tunc non est necesse quod aliquid addat. Aut po-
 nuntiauit contra primam suam, z tunc si iudex prima sua fuit co-
 demnatoria, z ipse pronuntiauit eam esse iustam, satis est. Si ve-
 ro fuit absolutoria, z eam pronuntiauit esse iniustam, debet addere
 re, z ideo condemnio reum, alias ista sententia non contineret ab-
 solutionem, vel condemnationem, z no valeret, vt s. de sent. l. p. i. c.
 f. s. C. Item opt. p. i. in l. off. iud. ff. de lega. iij. Quid dicitur
 mus. Communiter tenet doct. quod etiam si nihil addatur, senten-
 tia valet, quia sufficit quod in ea sit verbum condemnio, vel ab-
 solutio, vel equipollens, vt d. l. prefes. s. de sent. z l. j. ff. de re iud. z l.
 in summa. co. tit. Et de quando sententiam absolutoria pronun-
 ciat iniustam, idem est ac si pronuntiauit reum condemnandum
 esse, z eum condemnaret. Declarat enim ipsum debitorum esse, vt
 l. i. p. i. in prin. ff. de iud. z l. quero. in prin. ff. de edil. ed. z s. ex
 quib. caus. inf. ar. g. l. si te expicasse. z in ratione. s. cu quidam.
 ad l. fal. Istas leges allegant doct. Pro hoc facit optime. s. de in-
 re iud. l. generaliter. s. iudex. z l. qui rome. s. penult. d. vrb. obi. et
 d. l. officio. ff. de leg. iij. Pro hoc videtur casus hic, ubi, cum super
 omni causa, zc. Et eo enim quod dicit omni, apparet quod que-
 cunque sententia processerit, sufficit iudicem appellatiouis pro-
 nuntiare primam sententiam iustam vel iniustam. C. Quero au-
 iudex appellatiouis possit addere in sententia, z ideo coadmo vel
 absolutio. Respondeo sic. Et est expressis in l. cum apud semper
 num. ff. ad. sol. z l. creditor. s. de sol. Et hoc etiam est quod gl. c. f.
 8 tua si colutus tu fecerit, zc. C. Quero quid si tpa appellat. op-
 9 nis, z concurrerit, ita quod appellatio est deserta, an iudex ap-
 10 pellatiouis habeat pronuntiare. Et dicit quod non, imo est perius
 de ac si non fuerit appellatum. Videt, gl. dicit verum quod non
 est pronuntiandum diffinitiuo, scilicet absolutio vel condemnio, sed
 debet pronuntiare appellatiouem fuisse desertam, z sic absoluerit
 ab obseruatione iudicij. Et habuit s. quomodo z quando iudex
 11 d. l. i. prefes. C. Quero quia si actor in prima causa non pro-
 12 bant, z sic contra eum bene fuit iudicatum. In causa appella-
 tiouis probauit qualiter sniam feret iudex, non enim potest dis-
 cere primam sniam iniustam, imo fuit iusta, Respondeo, imo pot. pro-
 nuntiare primam sententiam iniustam respectu iur. s. p. i. s. i. s.
 13 et nulla fuerit iniquitas iudicis. Quero quid si iudex appella-
 tiouis confirmat l. primam suam, ex qua oritur actio, an ex con-
 firmante vel ex confirmate? Dicitur quidam quod ex prima, z iudex
 14 secundus non iudicat, sed primam confirmat, arg. ff. de verb.
 sig. l. lege obuenire. Unde no. d. iudicem, an primam suam contra
 15 mer. expresse, z tunc agatur ex f. d. a. vel tacite per lapsum tps. z
 tunc agatur ex prima. Ita dicit gl. tua. z alie. leges iustas, z ura gl.
 dicit optime. Nam quando confirmatur per lapsum tps. videt
 16 tur non appellatum, vt l. i. m. ff. de temp. ap. Sed quando confir-
 matur per sniam, tunc debet agi ex confirmante, non ex confirma-
 17 to. quod probat. Quam ad eum que illud quod confirmatur, no po-
 test confirmari vt ipsum, agitur ex confirmante, non ex confir-
 mato, vt ff. ad Treb. l. i. quis p. ore. In quibus, mod. te iur. s. ff. de
 z si quis prior. vbi primum testamentum. no. potest confirmari
 per secundum, quia quis no potest decedere cum duobus testam-
 18 entis, ita in proposito, z eodem modo ferri non possunt due cau-
 19 sentie diffinitiuo, vt quando prouo. no est necess. l. merito agitur
 ex secunda confirmante, non ex confirmata. Distinctionem ple-
 20 notum vtrum agatur ex confirmato vel ex confirmante, dicitur in
 21 ff. de pac. l. legitima. z in l. rale pactum. s. qui prouocant. C. Quero
 22 in ro. quis mandabit? Sententiam appellatiouis executio, an iudex
 23 appellatiouis confirmans, an iudex primus. Respondeo, iudex
 appellatiouis, vt in gl. precipimus. vbi in h. i. autem omnibus,
 z veris. officijs. z ibi dicam vobis pl. minus. j. cod.

ADDITIONES

- a P. P. A. V. P. C. Item not. Vide Feli. in cap. cum Joannes hec
 remita. extra de fid. iustit.
- b ALEX. C. Per papam. Vtrum papa possit causam appella-
 tiouis ab interlocutoria latam eodem iudice iudicari a quo. et vice
 hic que dicitur post Bal. z tenet Ba. hoc idem in diffinitiuo. In in-
 terlocutoria vero possit alius quam rna princeps eide comittere.
- c ALEX. C. Iudex inferior. Vide Bar. in l. i. in fine appel. reu.
- d ALEX. C. Avertatur. Vide Bal. Adde Bar. in l. i. pen. ff.
 eod. in veris. quero quod si compromissus, z per Bal. hic.

P. PAV. P. C. Hodie. De materia decendi huius ad app. vide late Felin. c. ad consultationem extra de re iud. vide aliquid de materia in auth. el qui appellat. §. de temp. app. ad bar. in prin. Item quod tempus app. currat de momento ad momentum, z idem de tempore compositionis. vide Bal. in l. si. §. ij. ad fi. C. commu. deleg. quod autem fiat ista computatio de momento ad momentum, vis de omnino Joa. de Bama. c. §. xxiij. Item quod licet de voluntate currat de momento ad momentum, tunc secus est in anno dato ad ratione que dicitur a, excludit illam diem, secus in decendio dato ad appellationem. qz iura dicunt quod currat a recitatione sine, vt est ter. in corp. vide Inn. in ca. quod ad consultationem. de re iud. qz qua diuersitate vide oino no. Abba. in cap. super eo. el. ij. de appellatio. z sequitur ibi Berus. contra ista diuersitatem videtur in terminis nostris ter. in l. i. §. biduum. §. qn appellat. fit. vbi et esse appellandum intra biduum a die sententie, z tamen intelligitur de momento ad momentum, secundum gl. in §. dies. z ibi ang. tunc ponitur verum esse quod Ang. de Berus. in d. §. biduum. z in dicto §. dies. tenent quod de iure Digestorum non currat tempus appellationis de momento ad momentum per illum text. §. c. in decendio dato de iure nouo, qz iura aliter loquuntur, vt §. digni. §. Ang. Arret. in d. §. biduum. z in dicto §. dies. illum reprehendit post Rappa. Luma. §. opinio Ang. arret. videtur verior, z Alex. in d. §. si quis cautio. reprobat bar. in d. §. dies. z a veritate illius dicit pendet veritas predictae opinionis, alias no est set data ratio diuersitatis inter tempus interponende appellationis. z tempus prosequendi, z generaliter male diceret gl. in d. l. sicut. de appellatio. que tamen approbatur vt dixi, z per ista infero quod in terminis decreti de ordine causae, fm quod debet appellari intra quatuor dies non currit tempus de momento ad momentum, ex quo dñ in ipso decreto a die late sine.

S. P. PAV. P. C. Si pars non petit apostolos intra tempus debitum, appellatio habetur pro deserta.

S. Apostolos. Index debet dare apostolos, etiam non petenti, z cautio de rato, de excrenda appellatio, non interponitur. h. d. §. hoc est verum quod apostoli debent dari a iudice, etiam parte non petente, tñ si pars non peteret intra tempus debitum, appellatio haberetur pro deserta. ff. de lib. dimis. l. j. z eo. l. iudicibus. z ibi videbitis.

ADDITIONO.

ALEX. C. Non petenti. Sed videtur quod hodie apostoli debent peti, in cle. quamuis. de app. z dixit Joa. Andr. in nouel. in ca. de appell. in §. secundum Hostien. quod iudex admittens appellationem debet dare apostolos etiam non petenti, vt hic, non admittens non debet dare, nisi petatur. Et an per rationem apostolorum in simpliciter videatur iudex appellatio deferre, vide bal. no. in l. ij. eo.

LEX VII.

Appellatione interposita omnia manent in eo statu in quo erant ante latam sententiam.

Qui ad civilia. Breuiter dicitur, et Ele. c. ad munera publica auctoritate vel utilitate, debent appellare, z sua appellationem iusta ostendere, alias videtur consentire. h. d. §. hoc. quod ab istis electionibus ad officia debet appellari. Unde istis §. eo. l. si ad scribatum. §. Sed no. quod qui non appellat, videtur consentire. Simile, quod z quando iudex. l. ab eo. §. de postulato. l. j. §. Tertio no. quod ille qui appellat, dz pbare se iuste appellasse, vt hic in fi. Dpp. §. eo. l. no. iationes. Solu. vt in gl. qz ibi no. iatio peccat in forma, hic no. Op. §. do in auth. de defen. ciu. §. interim. Solu. vt in gl. Item op. de l. j. §. si quis tutor. ff. quando app. fit. Sol. hic loquitur in munere publico auctoritate, z utilitate, ibi loquitur in eo quod est publicum auctoritate tantum, vt tutela, z cura. Reuocor in dubium quis debet probare in causa appellationis. Hic inter gl. in §. finitio. L. u. vero breuiter sic. Quadoqz queritur quis dz pbare se iuste appellasse, hoc appellatioem rite interpositam esse cogno loco z tpe, z apostolos petitos esse, z similia, z tunc sine dubio ille qui appellat debet probare, vt litigatoribus, z l. si quando. §. cod. in l. eos. in §. p. §. pe. §. Quadoqz queritur quis dz pbare de infirmitate causae, tunc aut altera pars tantum prosequitur appellationem alio existente cotumace, z ille dz pbare iustitiam pro se, qui prosequitur app. z vult sententiam, vt in auth. de his qui ingre. ad ap. §. l. iud. quosqz. z l. amptiozem. §. eo. tit. Quadoqz vtraqz pars psequitur. Et hic aduerte quedam est probatio que fit per modum abnegationis, v. g. dico latam finiam me non citato, non precedens te canis cogitatione, hoc volo probare per inspectionem actorum, que in eis non continetur citatio, neqz terminus ad probandum,

z sic arg. l. si. §. de re. credi. Et isto modo el qui appellat incumbit probatio. iudex enim habet inspicere acta. Et sic not. quod licet presumatur pro rectitudine processus non apparibus actis, si tamen appareant acta, z reperiat ibi aliquod solenne defectu, tunc ex actis probatur defectus solennitatis contra illam presumptionem que erat pro actis in scriptis, z de hoc habetur extra in c. j. de lit. conte. z pro his que no. Jo. Andr. in c. cum ad sedem. de resti. spo. z in c. quoniam contra. de prob. §. eo. l. ne causas. §. z §. de ed. l. is apud quem. Si vero queritur de pbatione que fit directo per testes, z instrumenta, tunc ille habet probare in ca. appellationis, qui habebat probare in prima vt hac l. z §. co. l. eos. §. j. z i. tit. j. per hac. §. h. a. interposita appellatione oia manent in eo statu, in quo erant ante latam suam, vt §. co. l. appellatione.

ADDITIONES.

- a **ALEX. C.** Hi qui ad civilia. Et ad hanc legem vide que dicitur post Bar. in l. Imperatores. ff. de publica. z per Inn. in c. j. de bis que fi. a. maio. parte capitu.
- AND. BARB. C.** Hi qui ad civilia. Vide Old. in consil. xviii. vbi decidit per istam legem, quod si episcopus reprobat alio quem ne admittatur ad beneficium, non dicitur sententia diffinitiva, sed est certum reprobatoziam. Allegauit hanc legem. limita in c. constitutus. in gl. de appel.
- b **ALEX. C.** Electionibus. Vide Barto. in d. ab eo. z in l. ij. ff. de iure iuram.
- c **ALEX. C.** Debet probare. Qui incumbat onus probandi, in causa appellationis, vide Barto. in l. fin. ff. si tu. vel cu. app. z glo. z Bar. in l. j. si aduer. credito. z Inn. in c. bone. el. §. in glo. i. in verbo. sumitur. de elect. Et scias quod semper appellans videtur sustinere quasi actoris vices, in c. significauerunt. z ibi no. de excep. z in c. constitutus. vers. in super. de elect. z no. in l. de pupillo. §. si pro curatoz. ff. de ope. noui nuncia. Vide gl. in c. presentia. de renun. z in cap. qm contra. in verbo. presumatur. z d. Ant. post. gl. in c. cum speciali. §. j. de appel. z quid ibi in appellante ab interlocutoria. z hic adde Bal. in l. per hanc. ad fi. de temp. app. Vide. tamen quod si in arbitrariis appellatur, incumbit onus probandi appellari, vt colligitur ex no. per Inn. in ca. ad petitionem. z ibi doct. de accus. ad quem se remittit Bart. in l. j. de re iud. z not. do. Abba. in c. quod ad consultationem. de re iud. Adde quid si appellatum sit, nec ex actis appareat, quod iudex appellationi detulerit, quid presumendum si notarius attestetur. Vide Pet. de Anch. c. §. c. xv.
- b **P. PAV. P. C.** Sine dubio. Vide Lano. in cap. in presentia. de renun. Spe. tit. de sententia. ad fi.
- * **CLAVD. DE SEISS. C.** Rectitudine processus. Istud imo probat Alex. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. quatenus vult quod lata sententia a qua fuit appellatum, presumitur lata pendente legitima citatione.
- c **P. PAV. P. C.** Probatur defectus. Vide que habes ad bar. in l. de vno quoqz. ff. de re iud. quod licet in sententia de antiquo presumatur citatio, si tamen ex inspectione actorum appareat contrarium, tollitur illa presumptio, z seruatur decisio Paul. de La. c. §. l. z vide Fran. com. l. xij. ad fi. z que habes ad Bart. in l. j. §. de rela. vide Felin. in c. quoniam contra. vers. limita vno modo.
- f **ALEX. C.** Queris. Adde Bal. in l. proxi. z Joan. Andr. in c. quoniam contra. de probat. super gl. fi.

LEX VIII.

Contra. Breuiter dicitur, et Si appellatio de bito modo non est prosecuta piden te appellatione sententia executioni mandatur. h. d. §. hoc. quod nisi quis ostendat prosecutam appellationem debito tempore, sententia a primo iudice potest mandari executioni.

ADDITIONO.

Si contra. Adde quod Ang. consuluit eius consil. c. xxx.

LEX IX.

Dominus. Breuiter dicitur, et Dominus potest profecti appellationem a procura tore interpositam, h. d. An ipse procurator possit causas appellationis prosequi, videbitis plene in l. inuitus. §. de procu ratorib. vbi est materia.

LEX X.

Factor. Breuiter dicitur, et Appellationem interpositam ab actore curatoz, curatoz prosequitur, vel minor factus legitime etatis. h. d. hec bonal. §. hoc. quod actor datur a curatore. Sed no. §. q. actor datus ad litem non potest prosequi causam appellationis interpositam in eadem lite z eodem modo in procuratore. Quod dic vt dicimus plene de procura l. inuitus. Op. ad primum, z videtur quod actor deat ur a iudice, non a curatore, vt instru. de curato. §. fin. z ff. de his qui nor. infam. l. furti. §. mandati. Bl. fatetur contrarium z quod hic dicitur a curatore id est a iudice postulante curatoz, z vide glo. quod not. perpetuo propter formam qua constituitur actor

Tamen quequid glof. dicat + veritas est quod duplex est forma... 3 Tamen quequid glof. dicat + veritas est quod duplex est forma... 4 de pro. + Alia forma est quod constituitur a iudice curatore...

b AND. BARB. Tamen ego. Vide bo. Anto. in contra. in c. in nostra. de cob. a. cle. 2 mulie. c ALEX. Dicebat breuiter. Adde lab. accusatione. s. iudicia...

LEX XII.

M Inime + Condemnatus in civilibus non debet in... 1 M Inime + Condemnatus in civilibus non debet in... 2 Et secundum hoc habes notare. quod postquam + causa est...

ADDITIO.

a P. PAV. P. C. Inime. Vide ad Bar. in l. eos. s. super his. s. eod. titu.

LEX XIII.

Postquam causa est commissa consilio sapientis, iudex non... 1 Postquam causa est commissa consilio sapientis, iudex non... 2 Et secundum hoc habes notare. quod postquam + causa est...

ADDITIO.

ALEX. Consilio sapientis. Cuius est commissa consilio sapientis... a ALEX. Consilio sapientis. Cuius est commissa consilio sapientis...

LEX XIII.

Strigatozibus + Statim lata sententia... 1 Strigatozibus + Statim lata sententia... 2 Intra decem dies. intra quos potest appellari... 3 + Opp. s. hic illico. Contra. inuiderit + possit appellari...

ADDITIO.

ALEX. Cuius voce. Vide Bar. in l. inuitus. s. de pro. s. de... a ALEX. Cuius voce. Vide Bar. in l. inuitus. s. de pro. s. de...

Si actor. Et adde cautela quam dat Ant. de but. in c. dilecti. el. s. de rescrip. vbi dicit. quod si lapsus est terminus...

ADDITIONES.

ALEX. Cuius. + Que manifesta sunt. probatione non in di... a Cuius. + Que manifesta sunt. probatione non in di...

LEX XI.

Que manifesta sunt. probatione non in di... a Que manifesta sunt. probatione non in di... b Sol. Ibi non tenuit electio. Op. de l. veteranus. s. quany...

ADDITIONES.

Indigent. Notoria probatione non indigent. des... a Indigent. Notoria probatione non indigent. des...

sum. s. de possib. Ita dicit ipse Lard. in c. Joannes. de test. quod si clericus et laicus sunt constituti executores testamenti. iudex eorum erit iudex ecclesiasticus. Item vide Bartol. in l. si quis in appellacione. ff. de appel. Et ad materiam quid operetur iustura. vide ter. l. si impubes. s. si pupillus. z in l. de bonis. circa princ. ff. ad arb. Facit l. queritur. eo. tit. facit ter. in c. per tuas. de arbit. Facit glo. in l. que totis. in versic. expensas sol. mar. quam Imola repusar. sing. ubi facit casus not. z ibi glo. in l. fin. C. de mune. z hon. non contuma. lib. rñ. Facit quod dicit Bartol. in l. si emancipati. s. de collatio. de duobus nepotibus. quorum vnus. zc. Facit quod dicit Bald. in cap. i. quibus modis feud. amit. facit quod dicit idem Angel. in l. Imperator. ff. de sta. ho. Facit quod dicit idem Angel. in l. si quis ex argentariis. ff. de edend. z Ludom. Roma. consil. ccl. ubi dicit quod testi reprobato. z vili adhibebitur plena fides. propter adiunctionem alterius boni. z fide digni. Facit quod dicit Ludom. Roman. in l. arbirro. ff. qui satisda. cog. Facit quod dicit Innoc. in c. de rescrip. z Innoc. in c. fin. Et vide quod voluit dom. Abb. in q. sua incip. Bandulphus. z do. Mat. de Batha. in not. eccl. vñ. dom. Petr. de Ancha. in repe. cea que de reg. iur. in vñ. z in prima parte q. principis. facit quod ibidem dicit Petr. de Anchar. ubi dicit de vniuersitate scholarium. ubi sunt permitti clerici. allegat Bart. in l. si de colle. l. i. c. z Bald. in anthen. habita. C. ne fil. pro pat. facit quod dicit Bald. in l. precipimus. in hoc tit. facit quod dicit dom. Lard. in d. c. cum Joan. de testa. facit quod dicit Bart. in l. si is qui duos. de lib. lega. z Bald. in l. si pro soc. z vide in rub. de success. edi. per Rod. qui ponunt multos casus. z facit quod dicit Bartol. in l. cum senatus. ff. de reb. dub. Adde quod dicitur etiam testis vilis supplicatur per alium Bal. consil. cxxv. iij. lib.

Identitate rationis nunquam inducitur correctio legis.
Quicquid prohibetur? ut hic. z l. sancimus. de test. Aduerte. quia hic dicit text. quod non mutatur specialiter. z sic requiritur quod specialiter z specificè mutetur. antequam dicitur. hoc esse correctum. Secundum hoc videtur casus expressus eius quod dicitur in anth. quas actiones. s. de sac. sanc. eccl. ubi dicit quod ex identitate rationis nunquam inducitur correctio. l. ut dicit. in l. si vero. s. de viro. sol. mar. quod perpetuo tene menti.

LEX XXXIII.

De casu hic dicitur. quando appellatur a sententia lata super statu curialium. magister militum debet esse iudex. Et hoc fit tibi pro sumario.

LEX XXXIII.

Quando iudex committit causam consulendam. est in arbitrio suo ponere in puncto opinionem suam vel non.
Consultor quando examinat acta cause commisse non est necessaria presentia partis aduersæ.

Abemus Quando princeps super aliqua causa consulitur. ab eius consiliariis partibus presentibus vel absentibus causa examinetur. nec ab eorum consultationibus appellatur. hoc dicit. Not. duo ex hac lege. Primo quod est in arbitrio iudicis. quando causam consulendam committit. ponere in puncto opinionem suam. vel non. Secundo not. quod quando consultor examinat acta cause commisse. non est necessaria presentia partis aduersæ. Sive ergo pars fuerit citata. sive non nihil ad propositum. sive sit presens sive non.

LEX XXXV.

Quam queritur quanta sit quantitas. inspicitur tenor sententie. non autem eius effectus. nec illud quod potest erigi.
Quando duo iudices ordinarij discordant. debent eligere tertium. z quid si proferant sententias dissonantes.
Quando causa examinetur in consistorio principis. dantur noue dilaciones. nisi examinetur per modum consultationis.

Offereendis Breuiter dicit. In causis que sunt vsque ad decem libras auri. solum vnus iudex cognoscit in causis que sunt vsque ad xx. lib. precipimus non mutatur. In causis que sunt vsque ad lxx. lib. totum auditorium Principis expectatur z ad appellacionem introducendam est biennium constitutum. z noue probationes reperuntur. hoc dicit. Not. hic quod quanta sit quantitas inspicitur secundum tenorem sententie a qua appellatur. hoc facit imo determinat ad statuta huius ciuitatis z aliarum. dicit statutum quod qui habet instrumentum a decem lib. s. debeat insinuare. modo aliquis habet instrumentum centum lib. non insinuat. opponitur sibi quod non valet. Responsdet ipse. licet instrumentum sit de centum lib. forte in patrimonio debitoris non sunt decem. z sic in effectu non est certum. librarum.

ut l. nam his. ff. de dolo. Certe per hanc legem responderetur quod debemus tenorem instrumenti inspicere. non autem effectum eracionis. Hoc etiam facit ad statutum quod dicit quod solentur decimam. sicut solentur capita solidorum per tenorem instrumenti. lib. quod in estimatione inspicitur tenor instrumenti. seu tenor libelli. non inspecro effectus. Hoc est verum quando illud quod petitur est certum. sed quando estimatio esset incerta. dicam statim. J. eod. l. fin. in fin. Secundo not. quod quando duo iudices ordinarij discordant. debent eligere tertium. ut hic. sed si proferant sententias dissonantes. quid iuris sit habes in l. inter partes. ff. de re iudi. z l. Ali. not. quod quando causa examinetur in consistorio Principis. dantur noue dilaciones. ut hic in q. quod est verum si examinetur per modum appellacionis. secus si per modum consultationis. ut de dilatio. l. cum a nobis. glo. not. s. eod. ne causas. Oppon. z videtur quod alia resposistatur. ut j. l. i. l. i. z in Sol. Hic loquitur de tempore appellacionis introducente seu intimande. ubi loquitur de temporibus statutis ad alia. ut ibi dicemus.

ADDITIONES.

ALEX. C. In offereendis. Vide Alex. in l. cum quedam p. l. ff. de iurisdi. iudic.
ALEX. C. In causis. Adde Bart. in l. qui tabulas. circa princ. ff. de fur. in versic. oppon. quod non valet ibi. non autem effectum eracionis. Hoc etiam facit ad statutum. z sic nota quod ad debetur centum pro libra consultor. inspicitur quod petitur. non quod erigi potest per mopiam. quod tene menti. z facit certam auctoritatem de litig. s. ad eretudenda. z not. Bart. istum te et in l. pen. s. fin. ff. de iurisdi. om. iud. licet litigant sit pauperior petitor. ut hic. quod est not. Tu videas per te Jacob. de Hel. hic.
P. P. A. V. P. C. Tenorem sententie. Sed quid si sententia committat aliquid factum z non quantitatem. quod debeat ascendi. vide in l. ampliozem. s. fin. z quod ibi scripsi post Alex. i. eo.
P. P. A. V. P. C. Tenorem instrumenti. Vide Bart. in l. i. ff. de lan. notabili. c. l. v.
P. P. A. V. P. C. Effectum eracionis. Adde circa ista statuta z multa similia Jac. in s. tripl. in j. not. Justici. de act. ubi de multis alijs ponit. z refert idem dominus Jac. in s. actionum. in glo. in versic. communi diuidum. z tert. in l. ampliozem. i. eod. z que vbiunque dicit. Bar. ad probandum quod debeamus metiri usq. personam z petitione actiois.
CLAVD. DE SEISS. C. Non inspecto effectu. Sequitur reputat notabile. Dathesilam. notab. c. l. ij.

LEX XXXVI.

Si rex indicat ut dux vel comes appellatur ad superiorem in ducatu vel comitatu.
Episcopus vel clericus habens iurisdictionem a principe. si incat vigore illius iurisdictionis. an ab eo appellatur ad principem. z non ad papam.

Quando Si appellatur a dux vel comes. sit illustris. sive spectabilis. sive illu. sive in hoc corpore precipimus. hoc dicit. Not. hanc legem. et quod quod si rex indicat ut dux vel comes. appellatur ad superiorem sibi in ducatu vel comitatu non inspecta regia dignitate. z videtur hic text. illius questionis. Si aliquis episcopus vel alius clericus habeat feudum vel iurisdictionem a principe. z indicat vigore illius iurisdictionis. quod ab eo appellatur ad principem ad ad papam. Hic est casus. Et hoc etiam tenent Lanouite in cap. de feud. Ho. dicit aliter in c. fin. extra de vclit. p. n. z vide in cap. Roman. extra de appel. lib. vi. in versic. debet. z hic est casus. Et hoc video quod quando committuntur vni plures p. n. v. eo quod iudicat. ut rector vnius p. n. v. appellatur superiorem vni prouincie. z eodem modo in alia prouincia. Quod videtur verum quando vnus gerit duorum officium. secus si vnus gerat vnus vniretur alteri. vel confunderetur in altero. quia tunc illud quod erigitur non debet inspic. Et ita habes textum in l. vñ. in iud. sine quo. s. ff. illud. z C. de metrop. Dery. l. i. in not. tra ne se de vacan. c. j. z ita sunt notabilia ad multa. z nota quia quoridie hec sunt.

ADDITIONES.

ALEX. C. Si quando. Quid si Rex vel dux vel comes. an appellabitur ab eius sententia tanquam lata a rege. vide in l. i. ff. de iud. z idem quod tenet hic Bart. in l. i. s. i. in ff. eo.
ALEX. C. Not. hanc legem. Quod ab eo appellatur ad principem. z idem Bart. in d. l. i. s. i. ad fin. ff. de appel. vñ. in l. i. ff. de Barba. in l. i. cum venisset. s. nulla. de pigno. actio.

LEX

XXXVI.

Appellatioem. Appellatioem potest exercere tam appellas quam ap...

ADDITIO.

ALEX. C. Ampliozem. Hic est casus in princ. huius legis mul...

In refutatorijs. Baudent breuitate mos...

Sed cum scimus. Breuiter dicit. Si tempore sententie sum...

ADDITIO.

Nota die vides. Hanc questionem decidit Bart. in l. id in princ. de iurisd. omni. iudic. & vide tu Bart. in l. in offeren...

LEX

I.

Quis. Breuiter dicit. tempus exercende appellatioem interpositum a no...

ADDITIOES.

ALEX. C. Euidetia. Vide Bar. in auth. ei qui. z in auth. s. lis. j. c. Bart. Secunda super Lod. oo iij.

pus. vt j. eod. l. fin. s. illud. Solu. speciale est in hoc casu. vt ita mo...

LEX.

- 1 Quando parti datur dilatio octo dierum ad aliquid facien...
- 2 Privilegium quando impetratur a principe in his. que cause cog...
- 3 Si dies termini cadit in diem feriatam. quando debeamus insp...
- 4 Quando vnus solus litigat. iudex pot. supplere de facto pro parte.
- 5 Si iudex statuit terminum vnus mensis. de quot diebus intellig...

Tempora. Breuiter dicit. Si appellat ab ordinario. ad appellatioem profes...

- 1 Curioe inchoanda p. m. fatale est lex mensis. & datur...
- 2 Si appellatur a delegato. eade sunt fatalia reparatioe accepta. sed si appellatur a delegato illustris vel spectabilis. p. m. fatale est...
- 3 Si appellatur a delegato illustris vel spectabilis. p. m. fatale est...
- 4 Si appellatur a delegato illustris vel spectabilis. p. m. fatale est...
- 5 Si appellatur a delegato illustris vel spectabilis. p. m. fatale est...
- 6 Si appellatur a delegato illustris vel spectabilis. p. m. fatale est...

ALEX. C. Euidetia. Vide Bar. in auth. ei qui. z in auth. s. lis. j. c. Bart. Secunda super Lod. oo iij.

in responderet... non autem effectum... dicit quod soluta... fer denotatum pro... istrumens. seu esse... in quando illud quod... in certa dicitur itam... duo iudices ordo... hic. sed si potest... in luter parte. sic... minatur in confite... si quod est verum... s. si per modum con... debet intelligi quod... tur quod alia appor... ur de tempore appo... utitur de tempore...